

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4-50 fil.

E B

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

INSERTIUNI

Unirea

Un șir garmend:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

E B

Tot ce privește foaie
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Preoți și funcționari.

În numărul trecut al foii noastre am publicat la loc de trunte, articolul ce ni-l trimise un preot, cu privire la îmbunătățirea sortii materiale a clerului.

Ideia se sulevase mai de mult în coloanele ziarului nostru; am sprijinit-o totdeauna cu căldură, fiind justă și motivată pe deplin. Sunt, fără îndoială, și preoți de aceea, cari sunt așezați în parohii mai bune, cu eclegie mai mare, încât scumpetea de azi e compenzată pe deplin prin urcarea articlilor de alimentație, ce li produc. Dar numărul acestora nu e nici decum mai mărișor și nu poate contrabalanza pe acela al preoților cu eclegie mică (ori chiar fără ea!), ori pe acela al preoților din parohiile patronate, ori din orașe. Salarele preoțești, împreună cu adausul congrual și cvincvenalele, nu este suficient nici pe departe, pentru a putea ține piept cu articlile, ce s'au urcat cu sute și chiar cu mii de procente.

Propunerea „unui preot” din numărul mai recent al „Unirii” este foarte actuală: preoțimea noastră să ceară dela superioritatea noastră bisericească, prin oficiile, respective sinoadele protopopești „obținerea ridicării de salar și adaus de scumpete, cerut imperativ de timpurile în cari trăim”.

Nu ne îndoim nici pe o clipă, că această mișcare atât de îndreptățită va afla ecoul dorit, în cercurile noastre conducătoare.

* * *

Acceas soarte o are și funcționăria confesională aplicată în gremiu sau în provincă, ca profesori, funcționari administrativi, învățători etc.

Știm cu toții, ce mișcare puternică s'a pornit din partea funcțio-

nărimii dela stat pentru ameliorarea sortii lor. Congresul ce s'a ținut cere adaus de scumpete de 100 (una sută) procente, adaus de scumpete familiar, calcularea dublă a anilor de războiu, articlile necesari pentru traiul zilnic, cu prețuri reduse.

Hotărîrea congresului a fost viu comentată de întreaga presa ungurească; la minister s'au început lucrările prealabile în aceasta direcție, și lucrul se va decretă cu siguranță, la începutul lui Iunie, când se va convoca camera.

Funcționarii de stat, neasămănat mai bine situați ca cei confesionali, au toată îndreptățirea de a cere ameliorarea sortii lor, în aceste zile de *miserie*; dar cine s'a interesat de *funcționarii confesionali*, a căror soarte și până acum a fost neasămănat mai puțin vrednică de invidiat?

E timpul suprem, ca aceasta chestiune ardentă să se resoalve fără amânare, ameliorând măcar în parte nevoile cumplite a zilelor, prin cari ne strecorăm.

Mari reforme în constituția Germaniei. — În urma autografului împărătesc, care pune în perspectivă reforme radicale privitoare la drepturile de alegător dietal și a Casei de sus din Prusia, reichstagul din Berlin a emis o comisiune, care să vină în aceasta privință cu propuneri concrete. Comisia s'a întrunit mai tătău în 2 Maiu, unde a statorit principiile, ce sunt a-se urma privitor la reformele anunțate. În înțelesul acestor, cancelarul german va fi de aici încolo responsabil nu numai împăratului, ci și dietei imperiale. Secretarii de stat nu vor mai fi numai funcționari administrativi, ci ministri, având a răspunde dietei despre activitatea dezvoltată de ei. Dieta imperială nu se poate ajuza prin decret regal, ci numai prin hotărîrea proprie etc. Comisia trebuie să fie cu planul de reforme până în 17 Maiu gata, când le va prezenta parlamentului, care încă le va primi încă în luna lui Maiu.

Starea materială a preoților din parohiile patronate.

În numărul 20 al „Unirii” un modest confrate în Hristos discută cu multă dreptate starea materială a preoțimei în aceste zile de grea încercare. Mă identific într-o parte cu confratul, care ca un vrednic lucrător în via Domnului, ca un adevărat apostol al luminii și ca un bun patriot al țării, pretinde dela forurile competente ca să facă pașii necesari pentru ameliorarea sortii preoților, devenită insuportabilă. Articolul confratului din Nr. 20 al „Unirii”, cred că este izvorit din suflatul întregii tagme preoțești, deoarece greutatea acestui războiu nu o simte mai cumplit nici o pătură a societății omenești, ca biata preoțime.

Eram de convingerea, cumcă toată preoțimea din țară să bucură de aceeași soarte ca și noi. Dar consăteanul preot reformat și un confrate gr.-or. din apropiere îmi spulberă convingerea, spunându-mi că dânsii au primit câte un adaus foarte frumos de scumpete.

Noi de ce nu căpătăm? Că preoțimea greco-catolică încă are lipsă, și e avizată la un ajutor belic, s'a arătat de modestul confrate în articolul amintit. Și dacă preoțimea dela țară, din parohii bune și cu eclegie mare sunt avizați la ajutor; ce să zicem noi cei din parohiile sărace fără eclegie, de sub patronat?

Parohiile din munții apuseni cu puține excepțiuni toate sunt sub patronat. La unele parohii patronul e Ministrul de agricultură, iar la altele Ministrul de finanțe. În vechime când s'a introdus patronatul, suma de 17 fl. 50 cr., care o primea respectivul preot lunar era o sumă așa de mare, încât parohiile de sub patronat, pe aceea vreme erau trecute de cele mai bune parohii din arhidieceză. Suma de 210 fl. anual era o sumă colosală pe acele vremuri, de aceea să află urme că un canonic din Blaj a și suplicat după parohia Ponorel, ce e sub patronat. Timpul a trecut, lumea s'a schimbat. Condițiile de trai s'au îngreunat, patronatul ce e drept a rămas salarul tot cel vechiu de 17 fl. 50 cr. la lună. La unele parohii mai este și subsidiu ad personam, dar acela nu s'a dat numai foarte rar, și la cine numai s'a îndurat înaltul patron. Azi nu știu să-l mai primească cineva. Eclegie nu este nimel. Venitele stolare s'au redus. Astfel preoțimea din munții apuseni e constrinsă ca să trăiască din 35 cor. lunar și din congruă, care încă e foarte mică, deoarece salarul acesta

de 420 cor. plus venitele stolari încă sunt luate în venitele congruali; așa, că tot salariul anual al preoților de sub parohiile patronate încă nu face 1600 cor., scăbind venitele stolari. La aceste mai adăugăm faptul, că pe timpul dintre 15 August și până prin Septembrie până când trebuie să ne aprovizionăm cu bucate, nu ne am putut aproviziona. Și astfel am fost și suntem avizați să trăim astfel, încât cu salariul de pe o lună nu faci ispravă nici măcar de pâine pe o săptămână.

Sf. Carte ne spune: „Cereți și veți primi, bateți și vi-se va deschide.“ De aceea cerem cu insistență și batem la porțile inimilor celor competenți, să se îndure spre noi. Să nu se uite că dela noi să cere ca tuturor toate să ne facem. Precum s'a cerut, așa ne-am purtat. Înaltul patron să nu uite că pe lângă drepturi mai are și datorințe. Dacă Înaltul patron în virtutea dreptului ce îl are, nu a întărit decât numai pe doi dintre noi de „paroh“, să nu-și uite și de datorința de a dota onest și conform spiritului timpului pe preoții patronați. Cu dreptul putem zice, că preoții din munți de sub patronat suntem ca sieriul lui Mohamed, între cer și pământ. Dela popor nu avem nimic, fiindcă ni-să spune că ne dă patronul. Patronul și-a uitat cu totul de noi. Dacă un preot dela țară e lipsit și năcăjit, noi de trei ori suntem mai năcăjiți decât el!

În urma acestora, rugăm pe Preaven. Consistor ca să intervină pentru noi la Înaltul Minister, să ni-se îmbunătățească soarta absolut insuportabilă.

Apelez la frații preoți, să fie într-o toată solidaritate cu noi cei din munți, și să stăruie necontenit pe lângă forurile competente, spre a ni-se face și nouă posibil traiul atât de greu al acestor zile.

Longin Corcheș
preot.

Miljukov contra păcii separate.

— Ministrul de externe rus, Miljukov a adresat ambasadorilor imperiului ruse din statele aliate, următoarea depeșă, ca ei să o predea guvernelor pe lângă cari sunt acreditați: Inimicii nostri în timpul din urmă s'au năzuit să producă neînțelegeri între aliați, în așa fel, că au lăsat știri înjuste despre aplicarea presupusă a Rusiei de-a încheia pace separată cu puterile centrale. Textul documentului aclus e cea mai elocventă dovadă a acestor născociri. Ideile principale generale, exprimate în el de guvernul provizor, congruează pe deplin cu principiile înalte profesate până acum de bărbații distinși ai puterilor aliate. Guvernul vechii dominațiuni rusești nu a fost capabil să cuprindă și însușească ideile unui războiu de caracter eliberator și de concurență pașnică între popoare.

Rusia eliberată acum poate vorbi după principiile democratismului modern și cu declarația aceasta se alipește la declarațiile statelor aliate. Pătruns de curentul democrației și a libertății, guvernul provizoriu nu poate face nici o declarație, după cari s'ar putea deduce, că demolarea vechiului edificiu al Rusiei înseamnă oboseala acesteia în lupta continuată în comun cu aliații. Din contră: *Voința națională pentru continuarea războiului până la încheierea lui victorioasă, se întărește mai tare de acel sentiment de răspundere, de care în special suntem pătrunși.*

Puterea de voință spre această se potentează, având să se unească spre alungarea inamicului de pe teritoriul nostru. E natural, că guvernul provizor în legătură cu apărarea drepturilor câștigate, va face îndeajuns și îndatoririlor contrase față de aliați.

Guvernul Rusiei contra notei lui Miljukov. — Nota ministrului de externe, Miljukov, trimisă în 1 Maiu ambasadorilor din Rusia în statele aliate, a dat anză

la mari demonstrații de pace. În Petrograd au avut loc ciocniri sângeroase între aderenții muncitorilor și ai guvernului provizor. Pentru liniștirea populației, guvernul a dat următoarele declarații: Guvernul provizor a discutat nota amănunțit și îndelungat și a primit-o cu unanimitate. Nota aceasta când face amintire de învingere decisivă, are în vedere rezolvarea problemelor amintite în espunerea din 9 Aprilie, cari au fost exprimate cu următoarele cuvinte: „*Guvernul își ține de drept și datorință să nu estindă domnia Rusiei libere peste alte popoare, să le cuprindă bunurile naționale, cu atât mai puțin să cucerească teritorii străine, ci are de de scop realizarea păcii durabile pe baza liberei dezvoltări a popoarelor!*“

Poporul rusec nu vrea să-și mărească puterea în contra altor popoare și nici nu ținde la supunerea și umilirea altor popoare. Poporul Rusiei, amăsurat celor mai înalte legi ale dreptății, a frânt cătușele de umilință a națiunii polone, dar nu va suferi ca patria lui să iasă din acest răsbeiu umilită sau înfrântă în puterea de viață.

Sub garanțele păcii durabile, guvernul provizor înțelege restrângerea înarmărilor, înființarea tribunalului internațional ș. c.

Mari răsvrățiri în Rusia contra lui Miljukov.

— Guvernul provizor și reprezentanții muncitorilor și ai ostașilor s'au întrunit la Petrograd pentru dezbaterile ultimei note referitor la politica externă. După încheierea ședinței, ministrul de externe, Miljukov a adresat mulțimii demonstratoare următoarele cuvinte:

— Cetățeni! Când mi-s'a referat, că azi dimineață au defilat demonstratori cu drapelul, ce aveau inscripția: *Jos cu Miljukov!* nu l-am temut pe Miljukov, ci Rusia. Imi închipui ce situație poate fi în Rusia, dacă aceasta inscripție reoglindează părerea mulțimii? *Ce vor zice ambasadorii statelor aliate? Azi au adresat guvernelor lor depeșă, că*

FOIȚA.

DOR.

*Mi-i dor de satul meu, mi-i dor
De Rîu 'n preajmă-i căldător,
Și de biserica din deal —
Mi-i dor și jale de Ardeal.*

*Mi-i dor de-ai mei, de dragii mei
Rămași pribegi ca vai de ei,
Mi-i dor de codru 'ntinerit
De plugul meu înfelenit.*

*Mi-i dor, și în amurg de sări
Uitat privesc departe 'n sări
Cuprins de jale și de dor
De-ași vrea să-alerg, să fug, să sbor.*

*În suflet câte doruri plâng
Și le ascunși în sân — adânc
Le porți cu tine până mori
Ca niște tainice comori.*

*Vai! doru 'nstrăinării-i greu
Te mistue așa mereu —
Mai greu ca piatra cea de moară,
Și n'o duci mult că te omoară*

V. B. Munteșescu.

Sfaturi pentru preoți.

(După „Preotul tinăr“ de card. Vaughan.)

Juruințele mele D-lui voui da,
înaintea a tot poporul lui.
Ps. 115, 5.

Fiind noi „împreună locuitori cu sfinții și deapănarea ai lui Dumnezeu“ (Ef. 2, 1), trebuie să ne facem vrednici — prin ținuta și purtarea noastră — de un cerc așa de distins. Însă nu e ușor, ba e chiar cu neputință să ne ridicăm la o atare înălțime, dacă suntem lăsați numai în grija noastră.

De aceea cerem în rugăciunile noastre dela Dumnezeu, ea să ne deie să vedem toate în lumina Evangheliei și să fim ajutați și conduși de harul său în hotărârile noastre. „Fie strălucirea ta Doamne peste noi și îndreptează lucrul mânelor noastre spre mărirea ta.“

Tinărul servitor al altarului trebuie să fie în clar cu unele lucruri din viața practică pastorală, încă dela începutul carierei sale, căci altminterea se espune primejdiei de-a fi elătinat ca trestia de orice vânt ușor și la urmă răpit de curentele, cari îl împresoară.

Va păși cu mult mai sigur, dacă va avea alcătuită deja părerea — la ivirea unei chestii ori greutăți, decât dacă ar fi surprins

de ele și ar fi silit să lucreze în grabă ori cu anumite îndoieli.

Înainte de toate sunt câteva norme generale, cari trebuie să le aibă mereu în vedere.

Anumite lucruri pot fi bunăoară îngăduite unui credincios simplu, dar cu demnitatea unui preot nu sunt compatibile.

Sf. Bernard zice: „Custodite ordinem, ut ordo vos custodiat“; și aceasta e de-a se aplica nu numai la păzirea unei anumite regularități întru împlinirea datorințelor oficiale zilnice, ci cu deosebire la cinstitirea unor principii ferme fundamentale, cari îl scutesc pe preot de-a ceda schimbătoarelor curente ale timpului și primejdilor lor, la cari e expus așa de des.

E clar mai departe, că nu putem predica altora abnegație și stăpânire de sine dacă nu le deprindem înșine.

Toți scriitorii ascheți insistă pentru deprinderea abnegației, ca fiind o virtute absolut necesară în viața sufletească.

„Celce vrea să vină după mine, să se lapede de sine și să-și ia crucea sa și să-m urmeze mie.“ (Mat. 16, 24).

Cuvintele Evangheliei: „să se lapede de sine“ ar trebui să ne sune vecinie în urechi. Postirea și deprinderea grele trupești de pocăință adeseori sunt imposibile pentru

Rusia a tradat pe aliați și și-a șters numele din șirul puterilor întovărășite.

Guvernul provizor nu se poate pune pe punctul acesta de vedere. Vă asigur, că guvernul interimar va apăra poziția aceasta, ca nime să nu cuteze să arunce în fața Rusiei, că a comis tradare față de aliați. Rusia nicicând nu se va învoi la pace separată. Guvernul provizor e asemenea unei năi cu vântrele, care numai la suflul vântului să poate mișca. Sperez, că ne veți ajuta de vântul acesta și cu încredere veți sta alături de noi ca să putem susține demnitatea patriei noastre mari și libere.

Germania renunță la despăgubirile de războiu. — „Baierische Staatszeitung“, organul oficial al guvernului bavarez, publică un articol foarte senzational. Articolul spune, că Germania trebuie să cadă de acord cu dușmanii ei privitor la transportul materialului brut mai important. — Trebuie să esopereze mai departe, ca Germania să-și recapete piețele de comerț, care le-a avut înainte de războiu. În sfârșit Germania trebuie să reprimească toate coloniile și vapoarele de comerț, ce i-s-au capturat. În schimbul acestora — scrie numitul ziar — Germania abdice de despăgubirile de războiu.

După ziarele din München, acest articol e rezultatul călătoriei primministrului Hertling la Viena.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 7 Maiu. Luptele de artilerie dela Lensne și Arras înspre seară din nou s'au înăsprit și s'au estins înspre ost peste Bullecourton. La St. Quentin inamicul continuă ducele de artilerie. Francezii în 5 Maiu

la frontul trupelor moștenitorului de tron german au încercat eșiri cu forțe mari numai între Fort de Malinaison și Bray. Au fost respinși pe de-a-întregul. Înspre seară au pornit atacuri violente spre nord de Laffaux și Soin-Laoni. Trupele noastre, după lupte grele, în cari au câștigat succese locale, au păstrat câteva poziții. Atacurile parțiale a francezilor dintre Ailles și Craonne au eșuat. În luptele dela Soissons și Reims, germanii începând din 5 Maiu au prins 9 ofițeri și 725 ostași, au capturat 41 mitralieze.

Pe celelalte fronturi nu se semnalează evenimente mai marcante.

Scrisoare din via Domnului.

Făgăduiam în scrisoarea dintâi, că o să revin ceva mai pe larg asupra unor lucruri atinse numai atunci și voui înădi și altele. O fac cu gândul bun, ca orice au ochi de văzut să vadă, ceice au urechi de auzit să audă și că ceice au inimă de înțeles să înțeleagă, că nu tot ce a fost cândva bun e și astăzi, că dacă cândva s'au trecut — poate — cu vederea se mai pot trece și astăzi, și lucrurile bune ale altora nu-s de desprețuit, ci din contră trebuie urmate.

E cunoscută, barăm și numai din auzite proverbiala neorânduială și negrijire a arhivelor parohiale. Se zice, că ordinea e în strânsă legătură cu conștiința. Un om conștientios are simțul ordinii. E aproape pedant. Omul, care are simț de ordine numai atunci se simte bine când și cel mai mic lucru n'are însemnat lueru e la locul său. Și mi-ar cădea greu, să trag concluzia, că aceia cari sunt judecători ai conștiinței, teamai ei să fie lipsiți de simțul ordinii, care e în strânsă

legătură cu conștiința, dacă nu chiar o parte a ei.

Vă fi și asta cauza neorânduiei arhivelor, dar este alta, adevărata cauză. Și aceasta este necunoașterea însemnătății acestora. Se luăm numai însemnătatea lor din punct de vedere istoric. Mi-adue și astăzi bine aminte de îndemnul unui vrednic profesor de seminar să scriem unul fiecare monografia parohiei noastre. Dar pasă de fă ceva. Date ca'n palmă, căci cel mai bun și mai la îndemână pentru noi izvor de informații e mut ca mormântul. Nu vei putea reconstrui icoana ei odată cu capul. Datele vechi, și și mai nouă în multe locuri au fost însemnate dela cele mai însemnate până la cele mai banale și mai naive. Ei, dar ce folos, că ceasec a însemnat bătrânii cu „potcoave“, cei mai aproape de veacul luminii le-au exilat în poduri și în alte locuri nepotrivite de cloceau găinile pe ele, ori le rodeau șoarecii și poate „le părea superbă dulce“ hrana asta. Și asta stă și astăzi, onoare excepțiilor — puține poate.

Cam așa stăm și cu „Rațiunile“ bisericesti. Și acestea de foarte multeori sunt oglinda nu tocmai fidelă a stării financiare. Nu mă gândese la folosul rău ori înstrăinarea de bani chiar, ci la alte chițibușuri. Am înaintea ochilor mai multe „sămădașuri“ — Dsa știe cum au seșpat nepăpate de șoareci — de pe la 1824—30 scrise pentru mulți, în chinezeasca slovă cirilică, în cari să dă samă de toată „dacea“ cheltuită. Ei, dar nicăiri nu vei vedea poziții ca asta bunăoară: cheltuieli pe facerea pământului, beutură plătită lucrătorilor de zid: atâtea cor. (gândește-te la mai multe zeci) etc., cari adunate toate laolaltă fac poate chiar sută, ascuns-o. Bine, dar tu din capul lucrului nu trebuia nici să-o ascunzi barăm sub obrocul „cheltuielilor cu facerea cutărui lucru.“

unii; dar în schimb, unele reguli de viață impuse voluntar, și a căror ținare ne costează sforțare numai la anumite prilejuri, ne pot ajuta într'un chip nespus la deprinderea „lăpădării de sine“, așa de trebuincioase pentru un preot.

Un preot, care trebuie să trăiască sărac și doroste să dedice — tot ce poate cruța — cauzei măiestrului, desigur nu va întârzia să studieze „arta de a-se ști ajuta“ și de a se deprinde în mod practic în toată viața sa. Câtă vreme ai fost laic, ai luat poate parte la anumite conveniri lumești, plăceri, distracții și jocuri. Ai fost mai liber în vorbele tale și în convenirile sociale și te-ai lăsat condus la anumite lucruri, cărora nu le-ai dat o însemnătate deosebită, fiindcă erau la ordinea zilei în cercul în care ai trăit. Dela un preot însă se așteaptă altceva; delă el așteptăm o măsură mai mare de rezervă și reținere, o viață exemplară și o nizuință mai înaltă.

Dacă gândul îi este să fie și să apară ca ori și care laic, va pierde stima credincioșilor și va trebui să se împace cu gândul, să pe la spate va fi adeseori criticat cu asprime. De aceea e bine a observa următoarele în decursul vieții preotești.

1. E foarte laudabil propusul, de-a nu depune nici când haina preotească, ci de-a

purta totdeauna un vestmânt — după croială și lungime — la prima vedere preoteșc. Un vestmânt, care-l arată la moment pe purtător ca fiind preot catolic, e un scut pentru sine însuși, iar pentru alții o aducere aminte, că există o biserică catolică și că ea e aproape de ei. (Credem, că în biserică noastră se va generaliza usul de-a îmbrăca reverenda baremi la săvârșirea s. liturghii, a ceremoniilor bisericesti, la conveniri preotești și vizite oficioase. Ar fi timpul și ar fi minimul necesar.)

2. Sunt anumite societăți și localuri, cari preotul trebuie să le încunjure.

Casa de joc, locuri de curse, societăți cu scopuri și conveniri zgomotoase, participarea la vânatoare în stil mare etc. nu sunt pentru preoți. Dansul ori participarea prea viie a preoților la baluri și serate dansante, fie făcute chiar pentru scopuri caritative, nu află aprobarea sfântului scaun apostolic.

3. Un preot tânăr va trebui să se reculeagă, dacă este în el tărie de voință, și să nu joace nicicând cărți, ori ape numai pe lângă anumite limite. Desigur, nu e nimic rău în faptul, că joci odată cărți din distracție, ori participi la un joc de cărți din curtoazie. Celce totuși declară: „Nu, eu nu am obicei să joc“, acela va fi scutit odată pentru totdeauna de neplăceri și greutăți.

La tot cazul e lucru foarte cuminte a-ți propune să nu joci nicicând în bani, oricât de neînsemnată ar fi suma, și să nu rămâi nici ziua nici seara ceasuri întregi la masa de joc. Principiis obsta.

4. Un preot trebuie să ajungă adese în relații sociale și oficioase cu femei. Nu trebuie să uite un singur moment, că în ambele sexe e sădită dela natură — din înțelepte motive — o putere de atragere împrumutată, și că trebuie să fie cu mare grijă la păstrarea cinstei preotești.

Spiritul Sfânt ne face atenți, că o viață castă — fără ajutorul grației dumnezeiești — e cu neputință pentru natura omenească. Această grație nu va lipsi celorce o cer, se roagă pentru obținerea ei și caută să încunjure primejdiile, întrucât e cuminte și posibil.

Cunoașterea defectuoasă a atragerii împrumutate între cele două sexe a cauzat în decursul vremilor atâtea și atâtea epizoade neplăcute și penibile.

Vizite nevinovate, repetite în cutare familie, dau deja prilej la nenumărate șoptiri pe socoteala celorce trebuie să fie înțelepți ca șerpii și simplii ca porumbii. *ep.*

(Va urma).

Lucrurile să fac mai totdeauna după memorie, și apoi memoria e bună poate pentru respectivul căruia îi ține locul de jurnalul de casă ori de cheltuieli, nu însă și pentru succesor, care trebuie să se îndrepte după scrisorile, cari nu-s. De pildă: Cumpăr mai multe lucruri pentru trebuințele bis. școlare.

Pentru mine care cumpăr e de ajuns și numai faptul, oă știu, că am cumpărat lucrul cutare cu prețul cutare, dar când lucrurile acestea să iau pe cont și apoi eu trec la altă parohie, de unde să le știe urmașul? Le va ști din provocarea de plată a firmii cu adausul speșelor provocării, procento etc. Și asta nu e bine. Pentru aceea a lăsat Dumnezeu peana și hârtia ca să se însemne și „statul pasiv“ ca să se știe toate pasivele.

Un mai serios control din partea celor chemați, nu ar strica. S'ar ști adevărata stare de lucruri și nu ar fi silit urmașul să-și facă și el din vânt socotelile.

În nrul mai proaspăt al „Unirii“ pseudonimul „Ceva“ invită pe cei chemați, adevă pe cei interesați la discutarea chestiei penziunii văduvelor și a orfanilor de preoți. Ar fi chiar ca să nu se discute (de asta a fost destulă vreme) ca să se facă ceva și în direcția asta.

E aproape deadreptul și ridicolă penziunea preoților după atâția amar de ani de slujbă. Nu e nici o chemare (ca să nu-i zic slujbă) pe lume, care să fie așa de slab remunerată. Până mai ești în funcțiune dacă nu „curge picură“ și tot merge, dar dacă te bate Dumnezeu să devii inabil după 10—15 ani de slujbă, apoi te-a chiar bătut.

Și noi ca noi, dar consoartele și even- ajung mai rău ca orișicine în caz de văduvie. Poate cei mai mulți știu și exemple triste, când dna preoteasă ajunge să servească pe 7—8 floreni și de mâncare. Și oare de ce? La toată întâmplarea și pentru că „nu avem bani, literile fundationali nu se pot schimba etc.“ ca să nu mai sporesc scuzele de acest fel.

Dar oare e pe placul fondatorilor (Dzeu le dea bine pe unde vor fi) și oare nu ar schimba literile când ar ști, să acei cari cresc cu banii lor sunt de mulțorii cei mai mari dușmaoi ai lui Dumnezeu, bisericii și în consecință și a neamului. Și sunt și de aceștia. Poate unul fiecare din noi ar putea arăta cu dreptul câte un exemplar. De bună seamă, că „O întâmplare“ din nr. 3 Biblioteca Sămănătorul și așa mai putea spune, nu e fantazie, ci o dureroasă realitate.

Decât așa mai bine să se dea celor cari de bună seamă bine le vor folosi. Acesta ar fi un fel de a se augmenta fondul vidue-orfanal.

I. O.

Nr. 4—1917.

Convocare.

P. T. membri ai »Casinei române din Blaj«, prin aceasta se convoacă la a XXI-a adunare generală, care se va ținea Duminecă în 27 Maiu a. c. la orele 10 a. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
 2. Raportul general al comitetului.
 3. Raportul casarului pe anul 1916.
 4. Exmiterea alor două comisiuni, una pentru cenzurarea raportului și alta pentru cenzurarea socotelilor și a proiectului de budget.
 5. Raportul comisiunilor.
 6. Alegerea comitetului pe un period de trei ani.
 7. Designarea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal.
 8. Eventuale propuneri.
 9. Inchiderea adunării.
- Blaj, 7 Maiu 1917.

Dr. Ambroziu Chețianu
v.-prezident.

Dr. Alex. Borza
notar.

Informațiuni.

Ziua natală a M. S. împărătesei-regine Zita. Miercuri, 9 crt., conform unei ordinațiuni a ministerului de culte, s'a sărbătorit ziua nașterii a M. S. împărătesei-regine. Elevii dela toate institutele noastre de învățământ au luat parte la serviciul divin, ce s'a oficiat la orele 9, pontificând directorii institutelor, cu asistența profesorilor-preoți.

Știri personale. Dl Ștefan Szentimrei, directorul suprem din Cluj, a cercetat gimnazul nostru în zilele 30 Aprilie până 3 Maiu. Numitul Domn s'a declarat mulțumit cu progresul, ce l-a aflat la gimnazul nostru.

Distincția ministrului de externe. Majestatea Sa a distins pe contele Czernin, ministrul comun de externe, cu marea cruce a ordinului Sf. Ștefan. În aceasta distincție înaltă, cereurile politice din Viena văd recunoștința Majestății Sale pentru politica externă a contelui Czernin, prin a cărui activitate de pace a fost atrasă spre Viena întreaga atenția lumii.

Medicul nostru arhidiecezan, dl Dr. Vasile Hâncu, prin un ordin ministerial a fost chemat de prezent în comisia de asentare.

Adunarea „Albinei“, este convocată pe 12 Maiu a. c. În raportul general direcțiunea face expozeeul anului expirat, indicând peripecțiile prin câte a trecut acest institut după furtunoasele evenimente din 1916. Profitul rest al anului 1916 este de 469.484.13 cor. din care 5% se dă dividendă acționarilor, iar 1% supradividendă, astfel cuponul se plătește cu 12 cor. Pentru scopuri filantropice s'au preliminarat 35000 din cari se dau și instituțiilor noastre dela Blaj: Orfelinatului gr.-cat. rata a II-a din 5000 cor., adevă 1000 cor.; la fondul studenților morboși 200 cor. iar reuniunii meseriașilor din Blaj 100 cor., celelalte la diferite reuniuni și instituții culturale și de binefacere.

Recvirarea clopotelor. Ministrul de culte și instrucție a trimis autorităților competente un rescript în care le încunoștințează să pună în serviciul patriei clopotele cari nu au fost luate. De recvirare vor fi scutite numai acele clopote de cari se leagă ceva însemnătate istorică sau artistică.

Secvestrarea recoaltei de pe anul 1917. Numărul mai nou din organul oficios public ordonanța ministerială referitor la opreliștea vinderii și cumpărării recoaltei anului curent. Amăsurat ordonanței orice contract prin care se vinde recoalta viitoare de grâu, săcară, păstăioasă, orz, ovăs, cucuruz, rapiță, — se consideră de nul și ilegal, după ce vinderii acestora, până la noui dispoziții, e interzisă. Contract de cumpărare poate încheia numai societatea „Hadi Termény“ prin băncile autorizate, care poate da ca anticipație o sumă anumită, ce se subtrage din prețul recoaltei.

Funcționari de tren și medici americani în Franța. „Kölnische Zeitung“ publică din izvor elvețian: După informațiile foilor din Paris, guvernul american a notificat ambasadorului francez, că în timpul cel mai apropiat va trimite în Franța 10 mii anglo-ploiați de tren, 7700 medici, 3000 surori de caritate și 1000 locomotive.

† Ana Dr. Gh. Anca. Afiam din ziar, că a murit la Oravița doamna Ana Dr. Gh. Anca, o distinsă filo-română, la a cărei sfârșit a testat soțul său întraga sa avere „Asociațiunii“ din Sibiu. „Asociațiunea“ a emis și un necrolog, pe care noi însă nu l-am primit.

O invenție alui Edison contra submarinelor? Inventatorul Edison în tovarășie cu alți fizicieni celebri se ocupă acum cu ideea de-a inventa ceva contra submarinelor.

Vaporul atăcat va avea să producă niște valuri electrice așa de puternice, încât vor face ca torpilor să devieze dela direcțiunea lui, sau să explodeze înainte de ce ar fi atins vaporul.

Păpușii cu talpă de lemn. Ministrul prin un rescript a recomandat în atenția comiților supremi și a celorlalte foruri civile, ghetele cu talpă de lemn, îndemnându-i să facă propagandă, sau să umble cu păpușii cu talpă de lemn. După cum citim primul comite care s'a acomodat întru toată ordinului ministerial, e cel din Oradea-mare, care s'a prezintat la ședința municipală cu păpușii de lemn.

Ar fi de dorit, ca exemplul acesta să fie urmat în cercuri cât mai largi.

Năi cu trupe scufundate. — Agenția „Wolff“ din Berlin anunță: După nouile comunicate, germanii au scufundat trei năi cari transportau trupe. Vasele ce navigau pe marea Ionică, făceau laoltă peste 20 mii tone.

Proprietar, editor și Redactor rrsponsabil:
Ioan Suciu.

Caut o bonă

la o copilă de 2 ani. Poate fi și fca vre-unui preot sau docent internat.

A se adresa la:

E. Kermes Alexandrescu,
Mező-Grebenes
u. p. Mező-Bánd.

Ioan Suciu